

**IN THE COURT OF ADD. CHIEF METROPOLITAN MAGI. COURT NO. 1  
AT. AHMEDABAD  
CRIMINAL CASE NO. 149190/2021**

**order below Exh. 1**

- (૧) પોલીસ દ્વારા દાખલ ચાર્જશીટ અને કેસપેપર્સ વંચાણે લીધા. સદરહુ કેસમાં ત.ક.અધિ.શ્રીએ તપાસના અંતે આરોપી સામે ઇ.પી.કો.કલમ-૧૮૮ સાથે ગુજરાત પોલીસ એક્ટની કલમ-૧૩૧ મુજબનું ચાર્જશીટ કરેલ છે
- (૨) આરોપી સામે ઇ.પી.કો.કલમ-૧૮૮ મુજબના ગુનાનો આક્ષેપ છે જે ગુનો જે કોન્ફ્રીઝેબલ છે. જ્યારે ગુજરાત પોલીસ એક્ટની કલમ-૧૩૧ તળેનો ગુનો નોન કોન્ફ્રીઝેબલ છે આમ જ્યારે એક ગુનો કોન્ફ્રીઝેબલ અને બીજો નોન કોન્ફ્રીઝેબલ હોય ત્યારે સમગ્ર ગુનો કોન્ફ્રીઝેબલ છે તે રીતે એફઆઈઆર દાખલ થાય તેમજ સાથે ચાર્જશીટ પણ થઈ શકે તેવું કાયદાથી પ્રસ્થાપિત કરેલ છે અને સેટલ લો છે.
- (૩) હવે આ કામે આરોપી સામે ઇ.પી.કો.કલમ-૧૮૮ મુજબના ગુનાનો આક્ષેપ છે ત્યારે આ કામે ફિ.પો.કોડની કલમ-૧૯૫ વંચાણે લેતા ઇ.પી.કો.કલમ-૧૭૨ થી ૧૮૮ તળેના ગુનાઓ માટે ત્યાં સુધી ગુનાનું કોન્ફ્રીઝેબલ લઈ શકાય નહીં જ્યાં સુધી આ ગુનાની ફરિયાદ સંબંધિત રાજ્ય સેવક કે અધિકારી કે વહીવટી અધિકારી તરીકે ફરિયાદ ન કરે. સદરહુ કેસમાં ચાર્જશીટ કરેલ છે જેમાં પોલીસ કમિશ્નરશ્રીના જાહેરનામાના હુકમનો ભંગ થયેલ છે પરંતુ પોલીસ કમિશ્નરશ્રી કે તેમના ઉપરી અધિકારી દ્વારા ફરિયાદ થયેલ નથી. આ કામે હવે ૧૯૬૨ એસ.સી.પેજનં.૧૨૦૬ (નામ. સુપ્રિમકોર્ટ) પરનો દોલતરામ વિ. સ્ટેટ ઓફ પંજાબના ચુકાદામાં ઠરાવ્યા મુજબ મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા પોલીસ રીપોર્ટ ઉપરથી કોન્ફ્રીઝેબલ લઈ તકસીરવાન ઠરાવેલ પરંતુ ફિ.પો.કોડની કલમ-૧૯૫ નો બાધ્ હોઈ તેથી તે સજા મેજિસ્ટ્રેટની હકુમતવિનાની ગણાય જેથી કાર્યવાહી મુળથી જ વ્યર્થ ગણાય એટલે કે ab initio void ગણાય. વધુમાં ૧૯૯૯ સીઆરએલજે પેજનં.૧૨૪૪ (નામ. ગુજરાત હાઈકોર્ટ) રામજી ભીખા કોળી વિ. સ્ટેટ ઓફ ગુજરાતના ચુકાદામાં ઠરાવ્યા પ્રમાણે લેખિત ફરિયાદ હોવી જોઈએ જો ન હોયતો ફિ.પો.કોડની કલમ-૧૯૫ નો બાધ્ નડે જે કેસમાં ફરિયાદપક્ષને નવી રીતે કાર્યવાહી કરી શકશે તેવું ઠરાવેલ. વધુમાં ૨૦૦૬(૦) સુપ્રિમ (પટના) પેજનં.૧૧૧૬ ચાદવ વિ. સ્ટેટ ઓફ બિહારના ચુકાદામાં ઠરાવ્યા પ્રમાણે, રાજ્ય સેવક કે અધિકારીના હુકમનો ભંગ થયેલ હોય ત્યારે રાજ્ય સેવક કે વહીવટી અધિકારીએ ફરિયાદ કરવી પડે તેના તાબા હેઠળના અધિકારી ફરિયાદ ઓથોરાઈઝ તરીકે શકે નહીં.
- (૪) હવે આ કામે સદરહુ કેસમાં ત.ક.અધિ.શ્રીએ તપાસના અંતે આરોપી સામે ગુજરાત પોલીસ એક્ટની કલમ-૧૩૧ મુજબનું ચાર્જશીટ કરેલ છે તે અંગે જોતાં, ગુજરાત પોલીસ એક્ટ અસ્તિત્વમાં આવેલ તે પહેલા બોમ્બે પોલીસ એક્ટ અમલમાં હતો હવે આ કામે ગુજરાત પોલીસ એક્ટની કલમ -

૬૨ વંચાણે લેતા કોઈ વ્યક્તિ તે વિસ્તાર છોડી જાય નહીં અથવા તેને હાંકી મુક્યા પછી પ્રવેશ કરે તે પ્રસંગે કામ કરવાની જોગવાઈ વંચાણે લેતાં પોલિસ વગર વોરંટે તે વ્યક્તિની ઘરપકડ કરી શકે તે જરીતે કલમ-૭૨ મુજબ પોલીસને તેમાં જણાવેલ પ્રસંગે વગર વોરંટે ઘરપકડ કરવાની સત્તા રહેલ છે અને કલમ-૭૯ મુજબ તેમની હાજરીમાં કલમ-૩૯ કે ૪૦ કે ૧૧૭ કે ૧૩૧ ના પેટે ખંડ(૧)(૪) કે ૧૩૫ ના ખંડ(૧) મુજબનો ગુનો બનતો હોય ત્યારે તે અટકાવવાના ભાગરૂપે ઘરપકડ કરી શકે. હવે ગુજરાત પોલિસ એક્ટની જોગવાઈઓ ધ્યાને લેતાં ઉપરોક્ત ગુનાઓ કોમ્પ્રીઝેબલ છે કે નોનબેઈલબલ છે તે મતલબની ઉપરોક્ત કિસ્સાઓમાં ઘરપકડ કરાવેલ વ્યક્તિ અંગેના ટ્રાયલ અંગે કોઈ જોગવાઈ ગુજરાત પોલિસ એક્ટમાં કરેલ નથી. વધુમાં આ કામે ગુજરાત પોલિસ એક્ટની કલમ-૯૦-(ક) કે જયારે કોઈ ઢોરને રસ્તામાં ભટકવા દે કે ખાનગી કે સાર્વજનિક મિલકતમાં તેને અપ્રવેશ કરાવે તે અંગેના ગુનાની શિક્ષાની જોગવાઈ જોતાં તે પોલિસ અધિકારનો ગુનો છે. તેજ રીતે કલમ-૧૧૮ ઢોર વગેરેને પુરી ન રાખે તે અંગેની જોગવાઈ રહેલ છે જે કલમ-(૧-ગ) મુજબ તે પણ પોલિસ અધિકારનો ગુનો ગણાશે. જયારે કલમ-૧૪૩(ખ) ભયજનક પ્રયોગ કરવા અંગે છે તે પણ પોલિસ અધિકારનો ગુનો છે. આમ ઉપરોક્ત ત્રણ ગુનાઓ કોમ્પ્રીઝેબલ એટલે કે પોલિસ અધિકારના છે જયારે બાકીના ગુનાઓ અંગે કોઈ સ્પષ્ટતા નથી.

- (૫) આમ જયારે હવે ગુજરાત પોલિસ એક્ટમાં હવે કોઈ જોગવાઈ ન હોય ત્યારે ફિ.પો.કોડની કલમ-૪ માં જણાવ્યા પ્રમાણેની જોગવાઈઓ લાગુ પડે. હવે જયારે ફિ.પો.કોડની જોગવાઈ લાગુ પડે હવે જયારે ફિ.પો.કોડની જોગવાઈઓ લાગુ પડતી હોય ત્યારે આ ગુનો બેલભેબલ છે કે નોન બેઈલભેબલ છે? અગર તો કોમ્પ્રીઝેબલ છે કે નોન કોમ્પ્રીઝેબલ છે તે અંગે બે પરિશિષ્ટ આપેલ છે જેમાં પ્રથમ પરિશિષ્ટ તે આઈપીસીના લગતા ગુનાઓ અંગે છે જયારે પરિશિષ્ટ બે (૨) તે અન્ય કાયદાઓને લગતી કોઈ સ્પેશીફિક જોગવાઈ ન હોય ત્યારે તે લાગુ પડે. હવે આ કામે પુનરાવર્તનના દોષ સાથે જણાવવાનું કે ઉપરોક્ત ગુના અંગે કોઈ ગુજરાત પોલિસ એક્ટમાં જોગવાઈ નથી ત્યારે ફિ.પો.કોડની જોગવાઈઓ લાગુ પડે ત્યારે પરિશિષ્ટ -૨ હાલના કેસમાં લાગુ પડે ત્યારે પરિશિષ્ટ -૨ ની આઈટમનં. ૩ વંચાણે લેતાં તે નીચે મુજબ છે.

| ગુનો                                                                | પોલિસ અધિકારનો કે પોલિસ અધિકાર બહારનો | જામીની કે બિન જામીની | કઈ કોર્ટથી ઈન્સાફી કાર્યવાહી કરી શકાય. |
|---------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|----------------------|----------------------------------------|
| ૩ વર્ષથી મુદ્દતની કેદની, અથવા માત્ર દંડની શિક્ષાને પાત્ર ગુનો હોયતો | પોલિસ અધિકાર બહારનો                   | જામીની               | કોઈપણ મેજિસ્ટ્રેટ                      |

- (૬) આમ હવે , ઉપરોક્ત ગુનો છે તે ગુજરાત પોલિસ એક્ટની કલમ-૧૩૧ નો છે જે ગુનાની સજાની જોગવાઈ મુજબ ૬ માસ સુધીની રહેલ છે તે બરાબર છે. પરંતુ ઉપરોક્ત ગુનો હવે શીડ્યુલ ૨ વંચાણે

લેતાં, જામીન છે તેમજ પોલિસ અધિકાર બહારનો(નોન કોન્સીડેબલ) છે હવે આ કામે પોલિસને સંજોગ મુજબ અટક કરવાની સત્તા હોઈ તેથી કરીને તે ગુનો કોન્સીડેબલ બની જાય નહીં તેમ હું માનુ છું. ત્યારે હવે ફરીવાર ક્રિ.પો.કોડની કલમ-૧૫૫(૨) આ કેસમાં લાગુ પડે.

પરંતુ ઉપર પેરા-૨ માં જણાવ્યા પ્રમાણે આરોપી સામે ઇપીકો કલમ-૧૮૮ મુજબનો આક્ષેપ છે જે ગુનો કોન્સીડેબલ છે પરંતુ જ્યારે મુખ્ય ગુનો કોન્સીડેબલ હોય જે ચાર્જશીટ થઈ પરંતુ મુળ ગુનાના કામે જ્યારે લેખિત ફરિયાદ હોવી જોઈએ જો ન હોયતો ક્રિ.પો.કોડની કલમ-૧૮૫ નો બાધ્ નડે જે કેસમાં ફરિયાદપક્ષને નવી રીતે કાર્યવાહી કરી શકશે તેવું ઠરાવેલ છે.

આમ સદરકેસમાં ક્રિ.પો.કોડની કલમ-૧૮૫ મુજબનો બાધ નડતો હોઈ જેથી હવે ચાર્જશીટ આધારે આરોપી સામે કાર્યવાહી કરી શકાય નહીં. જેથી ચાર્જશીટને દફતરે કરવાનો હુકમ કરવામા આવે છે.આ તબક્કે સ્પષ્ટતા કરવામાં આવે છે કે, પોલિસ કાયદા મુજબ કાર્યવાહી કરી શકશે. મુદ્દામાલ અંગે અગાઉ થયેલ હુકમ કાયમ કરવામાં આવે છે.

હુકમ આજ રોજ તા. 11/12/2021 ના રોજ સ્પેશીયલ સીટીંગમાં વાંચી, સંભળાવી જાહેર કર્યો.

Date 11 /12/2021

Place SPECIAL  
SITTING AHMEADABAD

UTTAMKUMAR NARAYANDAS SINDHI  
GJ-00741  
ADDL.CHIEF METROPOLITAN MAGI.  
COURT NO.1, AHMEADABAD